

УДК 330.332

DOI:10.5281/zenodo.11926786

К.Ю. Величко, канд. екон. наук., доц. (ДБТУ, Харків)

ПРОБЛЕМАТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА СТРАТЕГІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах війни Україна стикається з суттєвою проблемою інвестиційної невизначеності, яка значно впливає на економічний стан країни. Нестабільність національної економіки, що обумовлена військовими діями, призводить до високих ризиків та непередбачуваності, що стримує інвесторів від прийняття рішень щодо вкладення капіталу. Зокрема, невизначеність щодо тривалості війни та умов її завершення створює значні перешкоди для планування та реалізації інвестиційних проектів. Це, в свою чергу, призводить до зниження обсягів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) і може мати довгострокові негативні наслідки для економічного відновлення та розвитку України. В таких умовах особливо важливим стає запровадження ефективних стратегій залучення іноземного капіталу, які могли б компенсувати існуючі ризики та підвищити інвестиційну привабливість країни.

На сьогодні Україна активно працює над планом відновлення, який передбачає впровадження комплексних економічних реформ, залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ), розвиток інфраструктури, підтримку бізнесу та розвиток людського капіталу. Цей план було представлено у липні 2023 року в м. Лугано (Італія), де було проголошено перехід від транзитивної економіки до економіки, що розвивається, що передбачає трансформацію та модернізацію виробничих потужностей шляхом залучення іноземного капіталу і сучасних технологій [1].

Такий підхід закладає основу для довгострокового розвитку національної економіки та сприяє подальшій інтеграції України в глобальну економіку.

Крім того, враховуючи важливість Цілей сталого розвитку, пріоритетними для інвестування будуть проекти, що спрямовані на вирішення таких глобальних проблем, як боротьба з кліматичними змінами, підвищення якості життя та збереження природних ресурсів, як, зазвичай, привертають більше іноземного інвестування і вони є вкрай актуальними для відновлення України. До таких перспективних інвестиційних напрямків, що може запропонувати Україна можна

віднести проекти з відновлювальної енергетики, проекти забезпечення питною водою населення постраждалих від війни регіонів, проекти спрямовані на відбудову та удосконалення інфраструктури та ін. (рис. 1).

Рисунок 1 - Напрямки залучення інвестицій в економіку України в контексті реалізації Цілей сталого розвитку [2]

Позитивною складовою подолання щодо інвестиційної невизначеності та покращення інвестиційного клімату є ухвалення Верховною Радою законопроекту № 8138, який включає зниження мінімального обсягу значних інвестицій з 20 млн. євро до 12 млн. євро, а також скорочення мінімально необхідної кількості робочих місць з 80 до 50. Також допускається можливість, що заявник та інвестор з значними інвестиціями можуть бути однією юридичною особою. До обсягу значних інвестицій включено платню за приєднання до мереж електро- та газопостачання і т.д. [3]. Також Євросоюз запустив

ініціативу, яка може залучити значні іноземні інвестиції в економіку України. Почала функціонувати Ukraine Investment Framework (UIF) – частина програми Ukraine Facility (з квітня 2024р.), яка спрямована на сприяння залученню, перш за все, приватних інвестицій в українську економіку. UIF включає кілька механізмів. По-перше, це надання гарантій на суму 7,8 млрд євро, які частково покриватимуть ризики, включаючи безпекові, для реалізації масштабних інвестиційних проєктів. По-друге, це надання грантів, змішаного фінансування і технічної допомоги на 1,5 млрд євро. Перші проєкти в рамках цієї програми будуть обрані вже у червні 2024р. на конференції з відбудови України в Берліні [4].

Для залучення іноземних інвесторів також активно функціонує електронна платформа Advantage Ukraine [5], де представлено понад 500 інвестиційних проєктів та можливостей у 10 галузях національної економіки. Крім того, необхідним є врахування проблемних питань інвестування, що відімалися інвесторами і раніше, а саме: корупційні ризики та високий рівень бюрократії, неефективна судова система; складність податкової системи.

Інформаційні джерела

1. Нова Україна: стимулювання інвестицій у свободу, мир та процвітання. Проєкт USAID з економічного розвитку, управління та зростання підприємництва (edge). URL: <https://www.usaid.gov/usaid-response-ukraine> (дата звернення: 22.05.2024).

2. Величко К.Ю. Investment uncertainty: challenges and opportunities for Ukraine. 2024. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. № 1(42). С.140-146. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.42-21>.

3. Урядовий законопроект № 8138 «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні». URL: https://ips.ligazakon.net/document/II08258I?utm_source=jurliga.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=j103. (дата звернення: 22.05.2024).

4. Війна – не перешкода. Інвестиції в Україну зростають, але для відновлення замало. Що треба зробити владі? URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/25/712862/> (дата звернення 25.05.2024).

5. Advantage Ukraine. URL: <https://advantageukraine.com/ua/>. (дата звернення: 22.05.2024).